

Immigració, cohesió social i convivència al
espai públic

REPORT

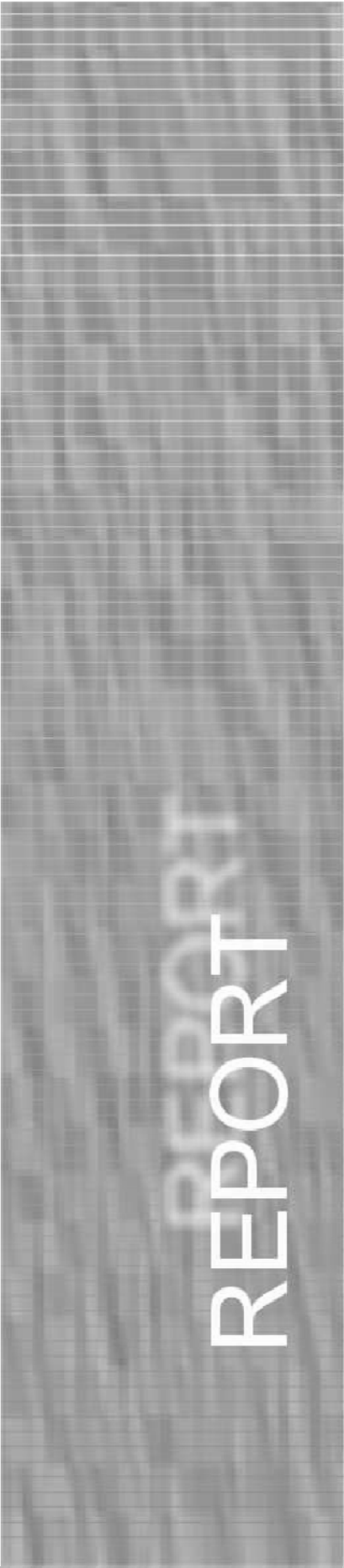
Abril 2012

Universitat Politècnica de Catalunya

Centre de Política de Sòl i Valoracions

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Benestar Social
i Família**

Realizació

Pilar Garcia Almirall. Catedrática del Departament de
Construccions Arquitectòniques I. UPC

1.- Introducció

En l'última dècada les ciutats catalanes han experimentat significatives transformacions en la seva composició demogràfica a causa de l'arribada d'importants fluxos de població immigrant (en el 2000 la població extracomunitària a Catalunya representava el 2,93% del total de la població, mentre que en el 2011 està xifra aconseguia el 13,70%).

L'assentament de població immigrada ha repercutit en el paisatge social de les ciutats que s'ha diversificat i tornat més complex, la qual cosa ha originat profunds canvis demogràfics i soci-econòmics: presència de grups que no estaven, polarització de l'estructura soci-econòmica, grans canvis en la piràmide poblacional i en la distribució per sexes de la població segons l'origen i l'edat. A això cal afegir una major complexificació de l'espai urbà: intensificació de l'ús dels espais de relació, transgressions i apropiacions en l'ús espai públic, proliferació de comerç regentat per i dirigit per a immigrants, diversificació d'experiències i necessitats en l'espai urbà, etc.

L'ús i apropiació social de l'espai públic resulta vital per forjar la nova ciutadania, representa el punt de trobada dels actors diversos, que comparteixen l'espai i que en fer-ho ho eleven a la categoria de públic i col·lectiu. Per a l'apropriació de l'espai per part d'una ciutadania plural és necessari que la composició i disposició dels espais i la regulació participada dels mateixos permeti un domini públic inclusiu i intercultural. (Alguacil, 2008).

L'arribada a un nou lloc (hàbitat) implica la necessitat d'establir xarxes socials de suport que permetin comprendre els codis de la societat d'arribada. El barri és l'espai de la quotidianitat on es donen les majors trobades i desacords de persones de diferents cultures i orígens. La forma en què es participi en aquest context determina les relacions de convivència i multiculturalitat, les quals hauran d'analitzar-se des d'una mirada intergènere, intergeneracional i intercultural (Pérez, 2006) per comprendre la complexitat social en l'ús dels espais urbans.

En aquest context de dinamisme social i urbà, i en un moment en el que la conflictivitat social en els espais públics comença a ser un tema recurrent en els mitjans de comunicació, sorgeix aquesta investigació. L'objectiu principal era analitzar la convivència en l'espai públic entre població autòctona i migrant i elaborar possibles propostes d'actuació.

A partir d'aquest objectiu principal, durant el treball s'ha analitzat en profunditat com és la integració entre la població immigrada i la autòctona als seus barris i els seus entorns quotidians. La integració és un factor multidimensional i que s'ha utilitzat per diferents disciplines i amb diferents sentits. La conceptualització que s'ha fet en aquest projecte al concepte d'integració, és la d'igualtat formal en la societat, sense que aquest impliqui una assimilació de la població immigrant.

Entre altres dimensions (cultural, social, econòmica, etc.), la dimensió espacial és un element clau en la integració de la població immigrant en la societat, ja que el barri, com a entorn quotidià de relació, articula la vida de les persones (Borja J. Muxí Z., 2001) . A través d'un repartiment equilibrat dels recursos i les oportunitats es garanteix la cohesió social.

L'espai públic és un espai fonamental per a la socialització i la convivència entre diferents grups de població, però també és un espai de conflicte, a més es considera que les situacions de conflicte es poden agreujar en el context actual de crisi econòmica, ja que precisament aquests barris concentren actualment un elevat percentatge de població aturada (la majoria d'ella immigrant), i això es reflecteix en l'ús intensiu dels carrers, l'espai públic i els equipaments.

Per analitzar aquesta relació entre convivència i espai públic s'ha estudiat la quotidianitat de la població immigrada en els espais públics i la interacció en l'espai físic entre població autòctona i immigrada a través del treball de camp en tres barris de tres municipis de la província de Barcelona.

2.- Metodologia

A causa de la dimensió de l'objecte d'estudi, la metodologia s'ha concretat a través de l'estudi de casos, utilitzant en cadascun dels casos diferents tècniques pertanyents a metodologies qualitatives i quantitatives. Els casos estudiats són tres barris localitzats en tres municipis de la província de Barcelona: La Torrassa a l'Hospitalet de Llobregat, l'Erm a Manlleu i Congost a Granollers, per a cadascun dels quals s'ha realitzat una anàlisi de dades estadístiques i treball de camp, consistent en observació participant i entrevistes en profunditat.

Els tres barris tenen en comú un percentatge de població immigrada per sobre de la mitjana de la província de Barcelona i dels seus respectius municipis, però tenen característiques socials i urbanístiques diferents.

En el plantejament del projecte s'havia proposat realitzar la investigació sobre dos barris: la Torrassa i l'Erm, però finalment es va decidir incloure també el Congost per estudiar casos de les diferent escales territorials (Àrea Metropolitana, Regió Metropolitana i província) i perquè els resultats de la investigació siguin més consistents.

II-lustració 1 Àmbit d'estudi de la Torrassa a Hospitalet de Llobregat

II-Il·lustració 2 Àmbit d'estudi del Congost a Granollers

II-Il·lustració 3 Àmbit d'estudi de l'Erm a Manlleu

El mètode de l'estudi de casos es basa en l'anàlisi d'una experiència concreta per poder transmetre coneixements específics. En el cas d'aquest projecte, es va plantejar que les diferències urbanístiques i socials dels diferents barris feien necessari focalitzar en contextos concrets. D'altra banda, com s'ha assenyalat anteriorment, l'interès d'aquesta investigació se centrava en unes àrees concretes (zones amb concentració de població immigrant i barris amb condicions físiques precàries) i una problemàtica concreta (conflictes convivencials en l'espai públic).

Per poder analitzar una realitat tan complexa i aconseguir uns resultats fiables ha estat necessari adoptar la triangulació metodològica com a estratègia metodològica a desenvolupar. Aquesta estratègia consisteix a combinar diferents tècniques d'indagació per aconseguir aportacions complementàries i desenvolupar el coneixement relatiu a un determinat objecte d'estudi.

A continuació es mostra el plantejament metodològic ordenat segons els tipus de metodologies que s'han utilitzat. Les diferents tècniques no s'han aplicat cronològicament tal com apareixen a continuació sinó que s'han anat superposant i complementant.

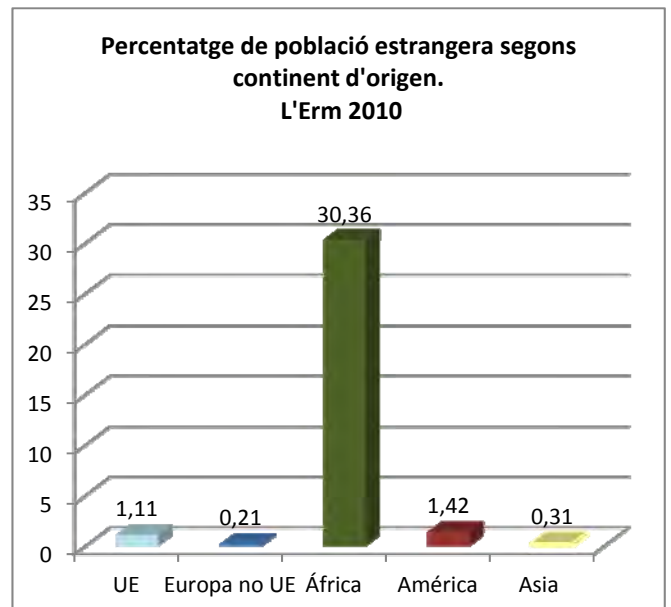
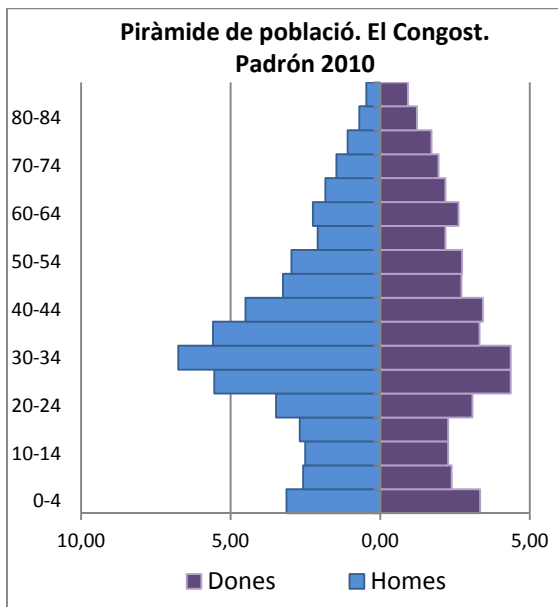
1.- Anàlisi bibliogràfica.

Recopilació i anàlisi de la literatura que ha permès ampliar l'estat de la qüestió, així com construir el marc teòric del treball sobre conceptes com a convivència, integració i socialització en l'espai públic

2.- Anàlisi quantitativa.

-Estudi de dades estadístiques. En cadascun dels barris s'han recollit dades demogràfiques del Padró Continu de població del 2010 i dades socioeconòmiques i residencials del Cens de Població i Habitatge del 2001. Posteriorment s'ha realitzat una base de dades i s'ha analitzat la informació. Això ha servit per elaborar un marc general de la situació de cadascun dels barris. Per facilitar l'anàlisi de la informació s'ha elaborat material gràfic, que ha donat com resultat un informe amb les dades quantitatives de cada barri, que constava de gràfics i mapes elaborats amb Sistemes d'Informació Geogràfica.

II-Il·lustració 4 Exemple de material gràfic produït a partir de les dades estadístiques

3.- Anàlisi qualitativa.

-Observació participant. És una tècnica qualitativa composta per una sèrie de tècniques d'obtenció i anàlisi de dades. Aquesta tècnica ha permès aproximar-se a la realitat de manera directa, sencera i en la seva complexitat. L'observació ha constatat d'una anàlisi seqüencial en diferents espais per a cadascun dels contextos seleccionats a diferents hores del dia (matí, tard, nit) i en dies distints (laborables, dissabte i festius).

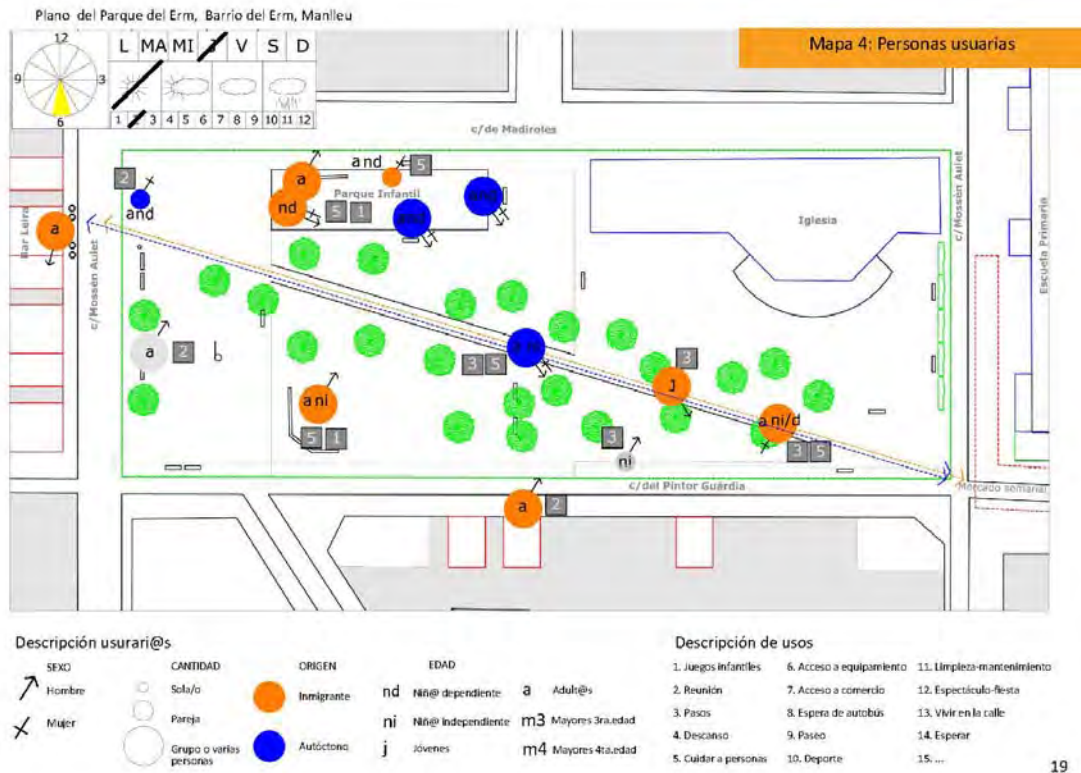
Aquesta metodologia ens va permetrà comprovar de forma directa com és la convivència entre persones immigrants i autòctones, i a l'observar diferents escenaris en diferents context, s'ha pogut determinar la influència de la configuració física en la convivència i interacció entre diferents grups socials.

Per facilitar l'anàlisi de la informació s'ha elaborat nombrós material gràfic. Aquest material són làmines de diferents escales espacials (barri, entorn d'un espai, característiques i usos del espai) que resumeixen els resultats obtinguts en les observacions.

Il·lustració 5 Exemple de làmina de buidat d'informació dels espais de relació i els seus entorns al barri

II-Il·lustració 6 Exemple de làmina de buidat d'informació sobre la observació en un espai concret

- Entrevistes en profunditat: Aquesta tècnica ha permès obtenir una gran riquesa informativa, en les paraules i enfocaments de les persones entrevistades. S'han realitzat entrevistes a veïns i veïnes dels barris, tant immigrants com a autòctones; a personal tècnic de diferents àrees; i a informants clau del barri com per exemple personal pertanyent a entitats socials, associacions de veïns i veïnes, personal docent...Aquesta tècnica ens ha permès contrastar la informació obtinguda amb la tècnica anterior, així com conèixer la impressió que tenen immigrants i autòctons de la integració.

3.- Resultats

Una de les hipòtesis inicials del projecte i que s'ha pogut comprovar al llarg de la investigació és la que concedeix una importància fonamental a la configuració dels espais públics dels entorns quotidians en les relacions que s'estableixen entre els diferents col·lectius. Tal com s'ha demostrat en aquesta investigació l'espai públic i altres espais quotidians localitzats al barri (espais intersticials, equipaments, espais informals, escales de veïns/veïnes...) juguen un paper imprescindible en la cohesió social dels barris, ja que són els espais

quotidians on es generen les relacions veïnals que poden donar motiu a relacions de convivència o on es visibilitzen els conflictes existents entre diferents col·lectius. Per això, és molt important compartir activitats que afavoreixin el coneixement mutu (en equipaments, comerços, espais públics etc.) per a deconstruir la percepció que es té dels altres.

A través del treball de camp s'ha determinat que els usos que fa la població immigrant en l'espai públic són molt variats: socialització; treball; cura; oci; pràctica d'esports; celebracions i en alguns casos dormir...

En relació a l'ús que es fa de l'espai públic, també s'ha pogut comprovar que en el cas dels homes, els diferents orígens dins de la població immigrant són els que marquen l'ús que es fa de l'espai públic (pakistanesos, marroquins, dominicans, equatorians...), i que entre les diferents procedències existeixen pràctiques molt variades. Als diferents barris estudiats s'ha vist a grups d'homes realitzar activitats molt diverses: marroquins a l'Erm jugant al futbol, xerrant amb amics a una terrassa o anant a la mesquita; subsaharians xerrant asseguts a una plaça al Congost; llatinoamericans bevent i xerrant en un parc de la Torrassa... Al mateix temps, la majoria de les tasques que exerceixen a l'espai públic les dones immigrants, estan relacionades amb el rol reproductiu que ha estat assumit tradicionalment per les dones. Aquesta relació entre ús de l'espai públic i rols de gènere, és també visible entre les dones autòctones. Quan realitzen aquestes tasques també socialitzen amb altres dones.

En tots els barris s'ha vist a dones de diferents procedències i edats fer-se càrrec de la cura de menors, anar a la compra i realitzar tasques administratives per a la gestió de la casa. No obstant això, l'increment de la desocupació entre la població immigrant i fonamentalment entre els homes que estaven emprats en gran mesura en sectors laborals que s'han vist especialment afectats per la crisi econòmica, com el sector de la construcció o el de serveis, ha produït, igual que entre la població autòctona en la mateixa situació, un augment del nombre d'homes que exerceixen tasques reproductives, principalment les relacionades amb la cura de menors i amb les compres de primera necessitat (aliments)

S'ha establert una relació entre el tipus de migració (si és familiar o individual) i l'ús de l'espai públic que es dona. S'ha observat com el tipus de projecte migratori influeix també en l'ús que les persones fan de l'espai públic. Quan la migració és familiar, la presència masculina en l'espai públic és menor, i els usos predominants estan relacionats amb les tasques reproductives, mentre que si la migració és individual hi ha més homes al carrer fent usos relacionats amb l'oci i la socialització. S'ha observat que un mateix col·lectiu d'immigrants, per exemple la població marroquina, fa un ús molt diferent de l'espai públic si el projecte migratori és d'un home només o si és de tota la família. Al barri de l'Erm on el projecte migratori de gran part de la població marroquina és familiar s'ha comprovat que una part important dels homes que estaven en l'espai públic exercien tasques reproductives.

Si bé aquestes tasques sempre eren compra d'aliments i cura dels menors, i en moltes ocasions es compatibilitzaven amb altres activitats desenvolupades en l'espai públic relacionades amb l'oci, com estar asseguts en una terrassa o a la plaça xerrant amb amics. No obstant això, en el cas del Congost on hi ha una major presència de grups de marroquins i també de subsaharians sols, les activitats que realitzen en l'espai públic estan vinculades principalment amb l'oci i la socialització.

Moltes vegades els conflictes no són entre població autòctona i immigrada, sinó que es tracta de conflictes intergeneracionals entre nens/as i adolescents i persones majors. El problema és que a causa de la distribució demogràfica de cada col·lectiu, els grups més joves solen pertànyer al col·lectiu immigrant mentre que les persones més majors pertanyen al col·lectiu autòcton, i això s'interpreta com un conflicte entre poblacions de diferents orígens quan en realitat es tracta d'un conflicte intergeneracional i que en moltes ocasions es tracta d'una competició per l'espai públic. El que si s'ha pogut comprovar és els nens i nenes immigrants passen major temps al carrer i els espais públics sols, que els nens i nenes autòctones, això pot deure's als horaris laborals dels progenitors i a la falta de xarxes familiars que puguin ajudar en la cura de la canalla. També pot ser degut al ús més col·lectiu que per exemple en alguns

països d'Àfrica es fa del espai públic per la seva organització social i familiar. Aquesta pràctica d'apropiació de l'espai públic per part dels menors, xoca amb els costums d'una població major autòctona que ja no està acostumada a haver de conviure amb la canalla a l'espai públic.

Una altra variable important en relació a l'ús de l'espai públic és quan s'utilitzen aquests espais. A partir de l'analitzat en els casos d'estudi, s'han dividit els espais en dues categories segons la temporalitat d'ús: espais d'ús quotidià i espais utilitzats eventualment. Dins dels espais d'ús quotidià estarien els espais més propers, que es localitzen dins del barri o en els seus voltants i que s'utilitzen en el dia a dia, per exemple la Plaça Espanyola en la Torrassa que s'utilitzen diàriament com a espai de joc, cura i reunió, o la plaça Sant Antoni de Pàdua en l'Erm on es localitza la major part del comerç immigrant de la zona i és un espai de referència en la vida quotidiana del barri, encara que bastant masculí. D'altra banda, estarien els espais d'ús eventual que s'utilitzen en ocasions especials i que per la seva grandària permeten la reunió de grups grans. Són llocs més llunyans a l'habitatge, que se situen en una escala de ciutat, com a rieres, parcs urbans o llocs informals on es poden practicar esports o preparar menjars o celebracions. Est seria el cas del passeig al costat del Rio Ter on es reuneixen les dones marroquines per anar a caminar alienes al control masculí, o el del parc de la Torrassa, on col·lectius de Llatinoamericans procedents de diferents zones de L'Hospitalet s'ajunten per fer menjars i festes.

Més enllà de l'heterogeneïtat comentada del col·lectiu dona-immigrant és possible establir alguns usos comuns dels espais de relació o públics i dels equipaments; si els analitzem des de l'enfocament de gènere. És a dir, posant com a característica fonamental i comuna el fet de ser dones el rol social de les quals està associat al de la cura de la llar i les persones.

Les dones immigrants criden més l'atenció, ja que exerceixen treballs remunerats de cures de les persones i per ells tenen major presència en els espais públics i a més presenten alguns elements distintius com a trets fenotípics o de vestimenta.

També s'ha detectat que en alguns barris es donen fortes situacions de control per part de la població masculina sobre la població femenina. Aquestes situacions es reproduïxen en barris on la presència d'un col·lectiu és molt majoritària i on l'espai físic del barri contribueix a generar aïllament i abstracció per part de la comunitat, la qual cosa dóna lloc a comunitats molt tancades. No obstant això, també s'ha observat que les dones desenvolupen estratègies per fugir en part d'aquest control patriarcal, que no sempre ve donat per les seves parelles sinó per la comunitat en general. Això s'ha observat per exemple al barri de l'Erm a Manlleu

Si no existeixen problemàtiques enquistades, la convivència es va donant al barri amb el pas del temps, és el temps, la participació en activitats conjuntes, el coneixement mutu, el tracte quotidià el que condueix a una situació de millora de la convivència al barri

A més es necessita d'un període de temps perquè les diferents poblacions comencin a conèixer-se i a interactuar entre elles.

4.- Conclusions

Com a síntesi, cal destacar unes primeres conclusions que concerneixen a la necessitat de prendre consciència dels canvis socials i urbans esdevinguts als nostres barris. Solament des del coneixement i l'observació de la realitat podrem aprendre a desenvolupar estratègies que promoguin una millor gestió dels complexos processos socials, superant l'etapa de conflicte i per construir noves síntesis conflictives-convivencials. Cal incorporar la participació de tots els col·lectius, satisfer la necessitat humana bàsica que orienta els drets de la nova ciutadania.

A través dels barris estudiats, s'ha pogut determinar que en l'ús de l'espai públic, la variable més determinant és el gènere per sobre de la procedència de la persona.

L'ús que es fa de l'espai públic és multidimensional, depèn de múltiples factors que interactuen entre si en diferent mesura: gènere, origen, tipus de projecte migratori, el treball remunerat i l'edat.

La cohesió social no és una variable dicotòmica sinó que existeix una progressió, existeixen diferents graus de cohesió social segons el nivell d'interacció entre les persones: segregació, coexistència, convivència, integració.

Compartir espais quotidians facilita la interacció i la convivència entre persones de diferents orígens. Els grups més joves (nens, nenes i adolescents) i les dones són els més propensos a l'hora d'establir relacions interculturals.

La configuració del barri, l'oferta d'equipaments i el disseny dels espais públics són factors que influeixen en els aspectes de la cohesió social sent necessàries intervencions en l'espai públic que possibilitin la coexistència de diferents grups socials mitjançant la integració de diferents usos i activitats en un mateix espai públic.

També existeixen diferents escales d'actuació; una escala estatal, polítiques públiques que garanteixin una distribució equilibrada d'oportunitats i serveis a la població.

Les limitacions de l'estudi es deuen a la metodologia d'investigació, basada en l'estudi de casos, que no permet universalitzar els resultats obtinguts, ja que es limiten als tres contextos estudiats. També és cert, que si ben els resultats no són 100% generalitzables, és precisament la metodologia de l'estudi de casos el que ha permès obtenir una informació tan detallada, que en cap cas es podria haver obtingut amb dades estadístiques o aplicant tècniques qualitatives sense circumscriure-les a un àmbit territorial concret. A més l'estratègia metodològica empleada té una validesa suficient com per definir tendències i patrons que es donen en contextos similars als estudiats.

Quant a les implicacions de l'estudi, s'ha aconseguit demostrar la importància de la configuració de l'espai físic en la interacció i socialització entre persones, per la qual cosa un entorn divers, que proposa diferents activitats, amb comerços en plantes baixes que vitalitzen els carrers, amb una estètica agradable i ben cuidat, facilita la interacció entre població autòctona i immigrada, i és un primer pas per aconseguir una bona convivència als barris.

A partir d'aquí les línies d'actuació proposades són:

-Modificar els desajustaments existents entre l'espai físic i les necessitats de les persones . Hem de ser conscients que vivim en una societat cada vegada més heterogènia per això és imprescindible tenir en compte la necessitat d'experiències i a partir d'aquí elaborar propostes concretes. Aquestes vies d'actuació són de tipus físic i social.

-Modificacions físiques. A través d'algunes modificacions de l'entorn físic es pot millorar les condicions d'ús de l'espai públic per ser un espai inclusiu amb tota la comunitat: promovent carrers vitals i segurs afavorint el comerç de proximitat; proposant activitats diverses en els diferents espais públics del barri; adaptant els programes dels equipaments a la heterogeneïtat social i cultural de la població; garantint suficients espais públics, bancs per asseure's, jocs infantils i altres serveis perquè la població no hagi de competir per ells...

-Modificacions de tipus social. A través de la coeducació i la conscienciació es poden modificar comportaments i percepcions tant de la població immigrant com de la població nativa. Aquests canvis si bé són més difícils d'implantar també tenen un efecte més durador.

- Invertir temps i esforç a diagnosticar i analitzar quins són les problemàtiques convivencials als barris, explicant per a això amb la informació clau aportada per les diferents entitats i veïns/veïnes. Una vegada delimitats els elements que dificulten la convivència als barris, espais públics, equipaments i la participació en el moviment associatiu, proposar estratègies d'actuació per a revertir aquestes problemàtiques i aprofitar les seves potencialitats de tenir una societat amb gran diversitat cultural

5.- Impacte previst

L'impacte i l'aplicabilitat d'aquest projecte podria estendre's a la societat catalana en el seu conjunt, ja que l'objectiu final del projecte era proposar línies d'actuació per a millorar la convivència de tota la població en l'àmbit públic.

Les expectatives concretes d'aquesta investigació en relació a l'impacte previst, eren:

- Arribar a un coneixement detallat de la realitat, en relació a la integració i convivència entre persones immigrants i autòctones.
- Proposar línies d'actuació amb accions concretes per a millorar la convivència i el benestar col·lectiu
- Determinar la causalitat dels elements físics i els socials en els possibles conflictes que puguin produir-se en els espais quotidians de relació entre població immigrant i autòctona.

Aquestes expectatives s'han aconseguit plenament. És per això, que s'ha cregut necessari el desenvolupament d'una estratègia de difusió àmplia, encaminada a aconseguir la màxima divulgació dels resultats i propostes. Les iniciatives de difusió s'han segmentat en tres grups potencials d'interès, als quals accedeix de manera diferent i utilitzant codis i llenguatges diferenciats.

Aquests grups son:

- La comunitat científica i acadèmica
- Els Organismes públics
- El teixit associatiu i la ciutadania

A continuació es detalla les accions que s'han desenvolupat per a transmetre els resultats i propostes a cadascun d'ells.

Comunitat científica i acadèmica.

-Publicacions en revistes:

- Gutiérrez Valdivia, Blanca; Ciocoletto, Adriana; García-Almirall, Pilar (2011) "Migración, espacio público y convivencia en la Región Metropolitana de Barcelona" Revista ACE
- Gutiérrez Valdivia, Blanca; Ciocoletto, Adriana; García Almirall, Pilar (2012, en elaboració, està prevista la seva finalització abans de finals de juliol) "Mujeres inmigrantes en el espacio público: estereotipos y barreras"
- Gutiérrez Valdivia, Blanca; Ciocoletto, Adriana; García Almirall, Pilar (2012, en elaboració, està prevista la seva finalització abans de finals de juliol) "Uso y aplicación de metodologías cualitativas para el análisis de la realidad urbana"

-Presentació en congressos

- Gutiérrez Valdivia, Blanca; García Almirall, Pilar; Ciocoletto, Adriana "Población inmigrante en Barcelona: Condiciones residenciales y uso del espacio público" 7º Congreso Internacional "Ciudad y Territorio Virtual", Lisboa, 2011
- Gutiérrez Valdivia, Blanca; Ciocoletto, Adriana; García Almirall, Pilar "El espacio público como soporte para articular la convivencia" Congreso Internacional Feminismo y Migración Intervención Social y Acción Política FEMIGRA, Barcelona, febrer 2012

-Seminari d'investigació

En el marc del Màster de "Gestió i Valoració Urbana" de la ETSAB, UPC, s'ha desenvolupat entre els mesos d'abril i juny, el seminari d'investigació "Espai públic i convivència" en el qual es pretenia capacitar a l'alumnat sobre l'elaboració i desenvolupament de projectes d'investigació, utilitzant per a això com a suport teòric i metodològic aquest projecte de recerca finançat pel ARAFI.

Els organismes públics

-Elaboració d'un butlletí de resultats. es d'un començament un dels objectius d'aquest projecte era que el coneixement generat no es quedarà dins de l'àmbit acadèmic i poder traspasar les barreres de la universitat i fer arribar els resultats a l'àmbit de les administracions públiques, esperant que aquests resultats **li sigui** d'utilitat. Per aquest motiu, s'ha invertit un gran esforç en l'elaboració d'un butlletí amb un llenguatge clar i concís en el qual s'ha bolcat la informació bàsica del projecte (introducció, contextos d'estudi, metodologies) i els principals resultats i aportacions del mateix (eines d'anàlisi, resultats, selecció de bones pràctiques)

El butlletí s'està editant en format paper i digital i es farà un campanya de difusió massiva via internet que començarà amb un acte de presentació pública el proper 18 de setembre a la seu de la Direcció General per a la Immigració de la Generalitat al carrer Calabria a Barcelona en la qual es convidarà a personal tècnic i polític de diferents administracions públiques.

També s'està començant a treballar la possibilitat de presentar el butlletí en altres organismes públics fos del municipi de Barcelona, com per exemple en l'Erm, que és un dels barris estudiats en profunditat.

S'espera per tant, que l'impacte previst entre les administracions públiques del projecte tingui un gran abast.

Teixit associatiu i ciutadania

- Presentació d'una part dels resultats del treball a la seu del CIRD

Presentació en el Centre d'Informació i Recursos per a les Dones de l'Ajuntament de Barcelona dels resultats de la investigació relacionats amb espai públic i convivència des d'una perspectiva de gènere. Participació en una taula rodona amb exposició del treball i posterior torn de preguntes. Abril 2012

-Elaboració de un fullet informatiu

Elaboració de un fullet en format digital i imprès amb els principals resultats i les propostes derivades de la investigació que s'està distribuint en diferents entitats socials, associacions veïnals i en equipaments públics. S'ha prestat especial atenció a la difusió entre entitats socials perquè es parteix que el

paper de les associacions és fonamental i actiu per a poder arribar a la resta de ciutadania.

-Elaboració de la pàgina web "Hàbitat per a la convivència"

Disseny i presentació de la pàgina "Hàbitat per a la convivència" per difondre les aportacions metodològiques i els resultats i conclusions del projecte. La pàgina web té un caràcter pedagògic i il·lustratiu i s'ha fet cuidant molt l'estètica i el llenguatge per arribar a un nombre major de públic

<http://www-cpsv.upc.es/HabitatConvivencia/>

En resum, l'impacte social del projecte és alt, ja que s'ha treballat per desenvolupar propostes d'actuació factibles i de possible aplicació en tot el territori català. El projecte ha pogut presentar aquestes línies d'actuació en la mesura que ha estudiat en profunditat la realitat de les relacions en l'àmbit públic.

A través de l'observació de les diferents zones d'estudi, s'han pogut establir d'una banda, una tipificació de les dificultats que es troben en les relacions de les persones immigrants i autòctones en l'ús de l'espai públic i en el seu accés de les immigrades a moviments associatius, i per una altra, una indicació de les bones pràctiques efectuades per les administracions públiques o altres organismes per a solucionar aquestes dificultats.

Per altra banda, l'impacte científic del projecte és molt important. Si ens fixem en l'estat de l'art de la investigació social en temes d'immigració, espai públic i associacionisme, que s'ha realitzat a Catalunya i la resta de l'Estat fins a ara, veiem com han predominat estudis de tipus quantitatiu que s'han basat fonamentalment en l'anàlisi des les dades, o de tipus qualitatiu basat en la tècnica etnogràfica.

Un altre aspecte positiu d'aquesta investigació, és que s'ha fet un esforç per sistematitzar metodologies i tècniques de recollida d'informació qualitativa, de manera que pugui utilitzar-se en altre moment i en altres escenaris.

Bibliografía

- Hernández Aja, Agustín (2003) Ciudadanía y espacio público: participación o segregación. En: Alguacil, Julio. (ed.) *Ciudadanía, ciudadanos y democracia participativa*. Lanzarote, Fundación César Manrique, 2003. pp. 15-39.
- Borja Jordi.; Muxí Zaida (2001) *L'espai públic: ciutat i ciutadania* ed. Diputació de Barcelona 84-7794-765-1
- Gutiérrez Valdivia, Blanca; Ciocoletto, Adriana; García Almirall, Pilar (2011) "Migración, espacio público y convivencia en la Región Metropolitana de Barcelona" *Revista ACE*
- Pèrez, Esther. (coord.). (2006) *Manual de buenas prácticas sobre la convivencia en los espacios públicos*. Barcelona. Casal del Raval, 2006. 104p